

MAGYAR LAPOK

3 le

Postala plătita in numerar conform
li Dir. Gen. PTT No. 157.012/1934.

Ang. Ramasze...
ARIA Disztér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 114 (1556) szám * Csütörtök, 1937 június 24

Főmunkatár:
dr Gyárfás Elemér

Megalakult Chautemps kormánya

Egyenlő arányban osztozkodnak a miniszteri tárcákon
a polgári radikálisok és a szociáldemokraták.

Blum Leo lett a helyettes miniszterelnök

Párizsból jelentik: A radikális párt végrehajtó bizottsága kedden este 6 órakor ülést tartott. A pártelnök, Daladier bejelentette, hogy Chautemps még az este folyamán Lebrun köztársasági elnök elé terjeszti az új kormánylistát. Daladier bejelentését nagy tapsal fogadták.

Szerda reggeli párizsi jelentés szerint az új kormány kedden éjszaka megalakult. Az új kormány végleges összeállítása a következő:

Miniszterelnök: Camill Chautemps, radikális.

Helyettes miniszterelnök: Leon Blum, szocialista képviselő.

Tárcanélküli államminiszterek: Sarraut, radikális, Violette, szocialista egyesülési, Faure, szocialista képviselő.

Nemzetvédelmi miniszter: Daladier, radikális képviselő.

Külgyminiszter: Delbos, radikális képviselő.

Igazságügyminiszter: Vincent Auriol, szocialista képviselő.

Belügyminiszter: Dormoy, szocialista képviselő.

Pénzügyminiszter: George Bonnet, radikális.

Hadtengerészetügyi miniszter: Campinchi, a radikális csoport elnöke.

Légügyminiszter: Pierre Cot, radikális képviselő.

Közoktatásügyi miniszter: Jean Zay, radikális.

Közmunkaügyi miniszter: Queuille, radikális szenátor.

Kereskedelmi miniszter: Chapsal, radikális szenátor.

Földművelésügyi miniszter: Monnet, szocialista képviselő.

Gyarmatügyi miniszter: Mouth, szocialista képviselő.

Munkaügyi miniszter: Fevrier, szocialista képviselő.

Nyugdíjügyi miniszter: Rivière, szocialista képviselő.

Postaügyi miniszter: Lebas, szocialista.

Közegészségügyi miniszter: Rucart, radikális képviselő.

A miniszterelnök nyilatkozik az új kormány munkairányáról

Párizsból jelentik: Chautemps miniszterelnök kormányalakítása után fogadta az újságírókat és a következő nyilatkozatot tette előttük:

— Talán már feltűnt önöknek, hogy megszüntettem a gazdaságügyi miniszteri tárcát. A jövőben a pénzügyminiszter lesz a gazdasági bizottság elnöke. Azonban létesítettem a külügyi államtitkárságot. Hálámat és köszönetemet fejezem ki barátomnak, Leon Blumnak, hogy értékes együttműködését felajánlotta nekem. Köszönettel adózom még Daladiernek, aki önként lemondott a helyettes miniszterelnökségről. Az új kormány

hű marad a néparcvonal programjához, de egyuttal a polgári béke és nyugalom légkörében akar működni. Leg-

sükségesebb feladatunk a pénzügyi helyzet megjavítása.

— Ezért hívtam meg a pénzügyi tárca vezetésére Bonnet, akivel már együttműködtem előző miniszterelnökségem alatt és akinek szakképzettségét senki sem vonhatja kétségbe. Az országgyűlés két házának bizalmon alapuló együttműködésétől remélem megoldani a nehéz feladatot, amely elé miniszterelnöki tisztésem állít.

Az új kormány tagjai még az éjszaka leteették az esküt. Bonnet pénzügyminiszter, aki washingtoni nagykövet volt, szerdán hajóra száll Newyorkban és 28-án érkezik Párizsba, hogy elfoglalja helyét a pénzügyminiszteri tárca betöltésénél.

Az első minisztertanács

Párizsból jelentik: Az új kormány esütörtökön tartja első minisztertanácsát. Keddelután államtanácsot tartotak, amelyen a kormány nyilatkozatára vonatkoztak a tárgyalások. A kormány-nyilatkozat szövegéről még *václazesen* nem döntöttek. A kormány nyilat-

kozatát a képviselőházban Chautemps, a szenátusban pedig Blum fogja felolvasni.

A szerda reggeli párizsi lapok kedvezően fogadják az új kormányt. A jobboldali sajtó tartózkodóan ír az új kormányról.

Mi a „kisebbségi demokrácia“?

(S. I.) Mostanában megint sokat hallunk a kisebbségi demokráciáról. A jelszó szép és sokat mond. Csak éppen azt nem látjuk világosan, hogy mit.

A demokrácia népuralmat jelent. A népuralmát az állam felett. A kisebbségi nemzetek azonban a nemzeti államokban nem szoktak uralkodni, sem mint nép, sem mint kiváltságos osztályok. Éppen ez a legjellegzetesebb tulajdonságuk. A kisebbségi demokrácia jelszava tehát ebben az értelemben szabályszerűen fából való vaskarika.

Lehet azonban a jelszónak más értelmet is keresni. Azt, hogy a kisebbségi életen belül kell uralkodnia a politikai demokráciának. Ennek nincsen semmiféle akadálya. A legutóbb a székely fővárosban láttuk, hogy nincsen. Ott három ezer polgár járult a magyarpárti elnök választási urnájához. Nem látjuk akadályát annak, hogy ez máshol is így menjen végbe. Nemzeti szervezetünknek szabályzata minden magyarnak megadja a részvétel jogát. A legáltalánosabb titkos szavazati jog uralkodik. Egyedül a tömegeken mulik, hogy azzal élnek-e, vagy sem.

A tömegeket azonban éppen azok idegenítik el a nemzeti szervezkedéstől, kik a másik oldalon kisebbségi demokráciát hirdetnek. Nemzeti szervezetünknek nincsenek csendőrei és nincsenek jegyzői. Tudunkkal az urnák körül sem történt még semmiféle manipuláció. Aki tehát azt akarja, hogy ezen a téren minél teljesebb legyen a kisebbségi demokrácia, annak a propagandát nemzeti szervezetünk mellett kell csinálni és nem ellene.

A kisebbségi demokrácia jelszavának azonban lehet még harmadik értelmet is adni. Ebben az értelemben a jelszó mögött az a tanács hangzik ki, hogy a magyar tömegeknek a román demokratikus pártokkal kell azüzenvizen együttthaladniok. Fogas kérdés. Romániában ugyanis ezidőszerint kizárólag demokratikus pártok ismeretesek. Akármelyik román pártnak programját olvasod is el, egyebet, mint demokratikus jelszavakat azokban nem igen találsz. A tapasztalat mégis az, hogy a nemzetiségi kérdésben ezek a pártok hejsszányira ugyanazt a politikát követik. Legfeljebb a zsidó kérdés kezelésében vannak itt eltérések. A magyarsággal szemben valamennyi politikai párt teljesen egységes.

Egyébként is a nemzetiségi kérdés megoldása teljesen független attól, hogy az államnak milyen a szerkezete. A svájci demokrácia tényleg tökéletesen megoldotta a nemzetiségi kérdést. A szomszédos francia demokrácia ezzel szemben a nemzetiségi kérdés területén a legteljesebb tagadás, a könyörtelen elnyomatás álláspontján van. A fasiszta Olaszország a legújabb időkig még csak imádkozni sem engedte saját nyelvükön a nemzetiségeket, a zsidó kérdésben viszont, amint azt itteni magyar lapokban minduntalan olvassuk, a teljes egyenrangúság gyakorlati álláspontján áll. A hasonlóképpen fasiszta Németország ezzel szemben a zsidókat könyörtelen kézzel kizárja a nemzeti élet egész területéről. A leghevesebb tiltakozásuk ellenére nemzeti kisebbségekké igyekszik őket lefokozni, a tulajdonképpeni nemzetiségeknek viszont kulturális és gazdasági téren nagyobb engedményeket tesznek, mint az előző Weimar-i kormányzat. Tanulságos képet

ad erről a lengyel Klub két vaskos kötete, mely az egész hivatalos levelezés anyagát teszi közzé (Kulturwehr 1934. 8—10. 1935). A fasiszta Lengyelországban állami antiszemitizmus van. A fasiszta Törökországban viszont éppen ellenkezőleg hivatalos filoszemitizmus. Maga Rüstü Arras, a török külügyminiszter is zsidó.

Mindezekből látható, hogy az állam szervezete semminemű befolyással nincsen a nemzetiségi problémára. Egészen más tényezőktől függ ez, melyek részint történelmi és társadalmiak, részint gazdaságiak.

Hiába venne tehát részt a magyarság a maga szavazataival valamiféle romániai népfrent kialakításában és győzelmében, attól a romániai nemzetiségi kérdés megoldását éppen olyan kevésbé lehetne remélni, mint a román fasiszták uralmától.

A kisebbségi demokráciának azonban van egy terepe, melyen tulajdonképpen csak nagyon kevés történet, holott e jelszónak értelme és jelentősége éppen ott lett volna. *A gazdasági tér ez.*

Jellegzetes tünete a mai életnek, hogy a politikai demokráciának lehangosabb szövevényei a leghevesebben ellenzik a demokrácia gondolatának átvitelét — a gazdasági térre. Ezt a jelenséget mindenütt a világban megtaláljuk, ahol a demokratikus jelszavak napirenden vannak.

Mi a helyzet ebből a szempontból a gazdasági élet őrjáti területén? Az uralkodó gazdasági formák a vezetőknek a legteljesebb önkényuralmat biztosítják. Az önkény ott is teljes, ahol a forma szerint — nem kellene annak lennie, mint például a részvénytársasági életben.

Ha pedig ez a kérdés szóba kerülhetne valahol — ha volna hol — akkor az volna a hívős és főlényes válasz: a gazdasági élet az más, annak esélyei erőlyes és egységes vezérletet követelnek, mert egyébként a gazdasági tevékenység eredménytelen marad.

Nem vitázunk most afelett, miért volna más éppen a gazdasági élet, mikor a politikai életben még sokkal nagyobb érdekek forognak kockán. Csupán arra térünk ki, hogy van — *más gazdasági forma is*, melynek alapfogadlata nem kicsi csoportoknak, vagy éppen egyeseknek felelőtlen vezérkedése, hanem az érdekelteknek szövetkezése. Ezek a formák pedig kitűnően beváltak a gazdasági életnek igen széles területein.

Kell-e még mondanunk, hogy ismét a szövetkezetekre lyukadunk ki? A szövetkezeti termelésnek nagyszerű formáira és ami e pillanathoz számunkra még sokkal fontosabb: a szövetkezeti fogyasztásnak és értékesítésnek intézményeire, a mezőgazdasági, a kisipari, sőt

Vigyázat!

2 napja van még a jelentkezésre

Még ma jelentkezék a «Magyar Lapok» nagy párizsi társasutazására.

Főbb állomások: **Velence, Milánó, Párizs, Lisieux, Deauville, München, Salzburg, Bécs, Budapest, Oradea.**

Részvételi díj **9875 lei**

Ne mulassza el a jelentkezést, mert élete legszebb élményét mulasztja el!

a kiskereskedői tevékenységnek egész nagy területén.

A szövetkezés e formájának mérhetetlen a jelentősége állami nemzetek életében is, elsősorban éppen a demokratikus államokban, mert hiszen a szövetkezés nem egyéb, mint a demokratikus jelszavaknak gazdasági megvalósulása. Egyedül e megvalósulás adja meg a széles néprétegeknek azt a gazdasági függetlenséget, a művelődésnek azt a gazdasági lehetőségét, hoy írásba tett politikai jogaikkal valóban élni tudjanak.

Mennyivel fontosabb a szövetkezési gondolatnak egyeduralma a kisebbségi népek életében! Itt a szövetkezési megvalósulás egyet jelent a legnagyobb akadályoknak elhárításával, — az osztályellentéteknek kiküszöbölésével, vagy legalább is lecsökkentésével! Teljes és általános nemzeti szolidaritás kisebbségi helyzetben csak akkor nőhet valósággá, ha a gazdasági élet felett a szövetkezési gondolat uralkodik. Ez nem jelenti még azt az utópiát, hogy az egész termelés szövetkezeti formában folyjék. Jelenti azonban, hogy magát a kisebbségi gazdasági életet a szövetkezés szelleme hassa át és e szellem parancsai alól azok az ágazatok se vonják ki magukat, melyek más formák szerint termelnek, fogyasztanak és értékesítenek.

A „kisebbségi demokráciának“ itt van az igazi terepe. A kisebbségi előharcos akkor demokratikus, ha mindent erre a gondolatra épít fel, akárhonnan indul is el. Ennek a kötelességnek vállalása egyuttal a legjobb mérték arra is, hogy ki tartozik a nemzet kebelébe, ki vállalja a nemzeti szolidaritásnak ezt a totalitását. Az állampolgárság analogiájára van bizonyos nemzetszolidaritás, mely hasonlóképpen kötelezettségekkel jár, annak ellenére, hogy a kisebbségi nemzetnek e kötelességek érvényesítésére csak erkölcsi eszközök állanak rendelkezésére. Ezekkel az erkölcsi eszközökkel azonban élni kell, ha élni akar. Mi eddig még nem éltünk effélékkel, azért áll olyan gyöngyében egész nemzeti életünk.

A kisebbségi demokráciának lényegét mi ebben látjuk. Ebben a gazdasági demokráciában, hol a leghatásosabban és legeredményesebben lehet kifejezésre juttatni a nemzeti szolidaritás érzését. Még hozzá anélkül, hogy abba bárki is beleszólhathatna.

Erre a demokráciára kell nevelnünk a népünket, egész szellemiségünket, közéletünket és közvéleményünket. Ez a nevelés a kötelessége mindenkinek, ki a nyilvánosság elé léphet. A sajtónak éppen úgy, mint azoknak, kiknek a műveltség a meggyőzés eszközeit kezükbe adta.

Attikai leánysír

Mostanában rendkívül érdekes élet került napfényre görög földön. Attikában, amely a Partenon-kor eretti, nemes művészetének beszédes, megkapó, páratlan remeke. Egy leánysírra bukkantak, melyben 13 különböző tárgyat találunk, amelyek mind egy magánkézbe kerültek és ma is ott vannak. A szóbanforgó tárgyak általában igen egyszerűek. Hozzájuk hasonlók más sírokból is kerültek elő. Mégis igen jelentősek és tanulságosak, mert azt mutatják, hogy a görög partenon-kori művészet maradványai és mint ilyenek, ezen virágkört új oldaláról jellemzik. Főleg művelődéstörténeti és vallástörténeti szempontból fontosak, mert bevilágítanak az attikaiak műveltségébe és vallásába.

Tudvalevő dolog, hogy a görög műveltség fejlődésével hitük is átalakult. A régi görög vallásos felfogás szerint az embert a halál démona ragadta, a halálba. A Hádesz, az alvilág, ezen néphitben eleinte örömtelen, komor világ volt. A kulturális fejlődés folyamán azonban ez a felfogás átalakult és mindinkább az a hit lépett előtérbe, hogy az alvilág világosabb, derültebb álmovilág, bár sok benne az örömtelenség és a komorság. Ez a változott elgondolás tükröződik az V. századbéli partenon-kori görög művészetben. Különösen megható és kedvesek a fiatalon elhunytak túlvilági életének elképzelései és megörökítései. A görög emberek és lelkek is megindulva panaszkodtak afelett, hogy a gyermekek és az ifjak az élet igazi értelmét: a házasságot, nem ismerhették meg és nem élhették át. Ezért a szülők és a rokonok az ilyen korán elhunytak sírjaiba olyan tárgyakat helyeztek el ajándék- és emlékképpen, amelyek lakodalmi- és nászaján-

dékok számba vehetők: korsókat, balzsamtartókat, agyagáldozati kosarakat.

Mindez a görög szokás, lelki, vallásbeli átalakulás eddig is feltárult a görög sírok maradványából és eddig is megmutatták a partenon-kori művészet sajátosságait és értékeit. Míg ugyanis a görög művészet kezdetén a sírokra és a sírokba olyan művészi illusztrációk kerültek, amelyek az elhunytat úgy ábrázolják, hogy a halál démona üzi és elfragadja, addig a partenon-kori sírok művészi maradványai a halált az elhalt testvéreinek mutatják, aki a túlvilágba lépőt segíti és támogatja, hogy abban az álmovilágban elhelyezkedjék. A halálhangulat veszt ezekben a művészi ábrázolásokban komorságából és mindinkább az álomszerűség benyomását igyekszik keltetni. Már nem annyira tragikus szellemi harcot sejtet, mint régebben, amidőn a halál démonának kegyetlen támadásaitól kínos halálutását vív a haldokló és embertelen szenvedéseken megy át a túlvilágon.

Az attikai leánysír a megenyhült lelkületű és vallásos halálhitet és túlvilági felfogást tükrözi vissza, amikor a halált elalvásnak és a túlvilágot álomszerű életnek vélték a görögök. Ez a nő sírhoz különben is inkább illik, de minden tekintetben megegyezik a Partenon-kor történeti és művészeti világnézetével és ízlésével is. Beszédese és tanulságosan tárja fel a korabeli kultikus szellemet és művészi irányt. (Szépen és érdekesen fejtegeti ezt Buschor müncheni egyetemi tanár tanulmánya.) Nagyrészt ugyan csak mindennapi használati tárgyak kerültek a napvilágra: így agyag szelencék és áldozati kosarak. Alaposabb meggondolás és vizsgálódás után azonban átértjük ezeknek is fontosságát és jelentőségét, mert a görög emberi lélek és szellem mélységeibe világitanak be. Az egyik tárgy istenszobrot ábrá-

zólo haba, amely azt mutatja, hogy az elhunyt görög leány igen vallásos természetű lehetett. Kedvelt és tisztelt lehetett előtte Isten képmása. A kosár és a lant pedig a sírban, azt sejtetik, hogy az attikai leánynak azok voltak kedvenc játékeszerei és foglalkozásának főtárgyai. Mind a görög gyerek és a görög leány jellemző tulajdonságaira vetnek érdekes és becses fényt. A romlatlan, tiszta, vallásos lelket érezzük ki belőlük. Örök időkre dicsőítik az ártatlan gyermeki lelket, az ártatlan leány erkölcsiségét, a művészet-érezetű és munkás kedvelő családias lelkület.

Az attikai leánysír legszebb, legértékesebb és legjelentősebb tárgya azonban egy olajkorsó, amely talán a kor egyik legkiválóbb művészetéből származik. Minden valószínűség szerint a 440—450 évek között készítették. A korsón két nő kép látható. Az egyik áll, a másik ül és hárfán játszik. Ugy látszik, hogy az ülő nő ábrázolja az elhunyt leányt. A Helikonban vagy a Múzsák-hegyén ül a leány álomszerű művészi világban. Nincs a képen semmi a régi Hádesz komor, sötét hangulatából. A Helikon kedves, derült környezetében ül, a fény és a zene világában. Beszédese bizonyítja, hogy a művészet mennyire átalakult és tisztultabb, a görög léleknek inkább megfelelő, vallásos felfogást tükröz vissza hangulat-keltő stílusban. A halál birodalma az álom világvá vált, amint a partenon-kori művészet összes műremekein láthatjuk. Az egyszerű olajkorsó, nemcsak művészettörténeti kincs, de művészeti szempontból is kiforrott, nagy művész remek alkotása. Nemcsak leíró, jellemző, hanem hatalmas tehetség műve, hanem a forma legfejlettebb mesterének megkapó munkája.

Persze minden görög túlvilági hit és művészi ábrázolás felett utólréhetetlen magasságban áll a keresztény világnézet és művészet! Sz. M.

Az angol külügyi hivatal sajnálkozó közlést adott ki arról, hogy a „Leipzig” elleni torpedózás megtorlása felől nem tudnak megegyezni

Anglia megtagadta, hogy a valenciai kormány elleni flottatüntetésben résztvegyen

Londonból jelentik: A francia, német és olasz nagyköveteknek Eden külügyminiszterrel folyt tárgyalásairól az angol külügyi hivatal nyilatkozatot tett közzé. A közlemény szövege a következő:

— A külügyminiszter a francia, német és olasz nagykövetekkel kedden délután újból tanácskozott a külügyi hivatalban a „Leipzig” cirkáló esetéről. Sajnos, úgy találták, hogy nem lehet megegyezést elérni az ebben az ügyben teendő lépések tekintetében. Egyrészt szükségesnek találták, hogy a négyhatalomnak az ellenőrzésben résztvevő hajók biztonsága növelését célzó javaslatokat haladéktalanul meg kell vizsgálni, de a spanyol küzdőjelek ellen teendő lépéseket az incidens körülményeinek megvizsgálása előzze meg. Másrészt világosan bebizonyítottak tekintették a tényeket és úgy vélték, hogy az incidens haladéktalanul aktív lépéseket tesz szükségessé a hatalmak együttműködésének fenntartása és hasonló eset megisméltődésének kizárása végett. Nem sikerült megegyezést elérni annak a javaslatnak tekintetében, hogy haladéktalan haditengerészeti tüntetést rendezzenek a négy hatalom lobogója alatt a valenciai partvidéken.

Az elsőházban az ellenzék vezére, Attlee őrnagy kérdést tett Eden külügyminiszterhez a spanyol ügyekre vonatkozólag. Erre Eden több súlyos fontosságú kijelentést tett. Először is azt, hogy az angol kormány nem hajlandó résztvenni a valenciai kormány elleni flottatüntetésben. Másik kijelentése az volt, hogy

a benemavatók egyezmény felborulásán van, s helyettesítése végett komoly erőfeszítéseket kell tenni.

A külügyminiszter az ügyek nehéz fordulatának az okát abban látja, hogy igen sok idegen alattval van Spanyolországban. Azoknak a harca folyik egymás ellen. Az ő azonnali elszállításukkal kell a helyzetet orvosolni. Erre a célra az angol kormány felajánlja szállító hajóinak leghathatósabb közreműködését.

MIT KÖVETELT ELÉGTELEKPEPEN NÉMETORSZÁG?

Londonból jelentik: A Reuter-iroda jelentése szerint Londonban nem titkolják, hogy a helyzet a „Leipzig” német cirkáló megtorpedózása ügyében igen komolyra fordult. Németország teljes elégtételt követel. És pedig:

1. A négy nagyhatalom együttesen egyenesen figyelmeztesse a valenciai kormányt, hogy az ellenőrzésben résztvevő hadihajók újabb támadását a négy nagyhatalom egyöntetű lépése követné.

2. Németország ragaszkodik ahhoz, hogy az ellenőrző hajók együttesen rendezzenek a valenciai parti-vizeken flottatüntetést a négy nagyhatalom szolidaritásának kifejezőjeként. Azonban tüzelésről nem lenne szó.

3. Németország követeli továbbá, hogy a valenciai kormány szolgáltassa ki valamennyi buvárnaszádját, hogy azokat a háború végéig lenleges kikötőkbe internálják, vagy pedig más hatásos módon semlegesítsék azokat.

Az ellenőrzésben résztvevő négy nagyhatalom között nem jött létre végleges megállapodás. A harmadik pont, azaz a köztársasági buvárhajók kiszolgáltatását a német kormány elejtette a tanácskozás során. A második pont körül nem sikerült azonban megállapodásra jutni. Olaszország és Németország a tüntetés azonnali megtartását követeli, még a tanácskozások befejezése előtt.

Anglia és Franciaország ellenben a tüntetésbe csak akkor egyezik bele, ha a tanácskozások már befejeződtek és megállapítást nyert, hogy a német ellenőrző hajókat ért támadás valóban köztársasági buvárnaszádtól származik.

Német politikai körökben a helyzetet igen súlyosnak ítélik meg. Azonban Németország nem lépett ki a semlegeségi bizottságból és hajlandó a tanácskozásokban résztvenni, csak hogy az ő elgondolása szerint nagyon nehéz lesz az incidens ügyében megoldást létrehozni. A semlegeségi bizottság már az első erőpróbáján kudarcot valott. Németország nem fogadja el a valenciai kormányt az állítását, hogy a „Leipzig” német cirkáló „álítottlagos” bombázásakor a köztársasági hajók a kikötőkben horgonyoztak. A sikertelen tanácskozások dacára a négy nagyhatalom szolidaritása formailag még nem ért véget és még van remény, hogy a négy hatalom a spanyol partok ellenőrzésében az együttműködést nem fogja megszakítani.

AZ ANGOL KORMÁNY HAJLANDÓ INTŐ JEGYZÉKET KÜLDENI VALENCIÁBA.

Londonból jelentik: A benemavatókási bizottság kedden kiadott jelentése a „Leipzig” támadása ügyében beláthatatlan bonyodalmaikat vonhat maga után. Mint ismeretes, a „Deutschland” bombázása után a négy nagyhatalom egyöntetűleg úgy határozott, hogy újabb incidens esetén egyöntetűleg fogja meg-

A német haditengerészet az olasszal egyetértően önállóan fog gondoskodni a maga önvédelme megszervezéséről s a további támadások megelőzéséről

Berlinből jelentik: Berlini diplomáciai körökben megállapították, hogy az ellenőrzési szerv összejövetelében van és a helyzetet igen válságosnak tartják. A külügyminiszteriumban megvárják Ribbentrop német nagykövet részletes telefon-értesítését. Beavatottak tudomása szerint Németország a további vörös támadások megelőzésére legmesszebb menően megszervezi a maga önvédelmét. Erre a négy nagyhatalom között let-

A hanyagság megbosszulja magát!

Csak a beteg tudja, hogy mily értékes az egészség! Ép ezért — minden tavaszal és ősszel — Ön is ki kell tisztítsa egész alaposan veséit, a húgyutakat és a hólyagot.

HELMITOL
TABLETTÁKKAL
»Bayer« készítmény.

torolni a támadásokat. Az eset most előállt és Anglia és Franciaország nem hajlandó Németország kérésének mindenben eleget tenni. Csupán Olaszország vállalt teljes szolidaritást Németországgal szemben.

Angol kormánykörök súlyosnak ítélik meg a helyzetet. Azonban az angol kormány mégse akar tulerősen fellépni a valenciai kormánnyal szemben, s hajlandó ugyan figyelmeztető jegyzéket küldeni neki, de csak úgy, ha ugyanakkor a nemzeti kormánynak is küldenek ilyen jegyzéket. Viszont Ribbentrop kijelentette, hogy a nemzeti kormánynak semmi köze a német cirkáló ért támadáshoz, tehát öhozzá jegyzék-küldésre semmi szükség nincs és a jegyzék-intézés ilyen formája csak eitakarása volna az igazi bűnösnek.

rejtött június 12-iki megegyezésben is meg van a jogalap, mert ez a megegyezés az ellenőrző hajók önvédelmi jogát kifejezetten fenntartotta. Hogy az önvédelmi intézkedések a megelőzések tekintetében meddig mennek, azt a német haditengerészet vezetősége a londoni megbeszélések sikertelensége után nem kérdi az angol és francia kormányoktól, hanem csak az olasz kormánnyal fog egyetértően eljárni.

A német és az olasz kormány bejelentette, hogy nem vesz részt tovább a spanyol vizek ellenőrzésében

A német kormány döntő minisztertanácsot tartott a haditengerészet és a hadsereg főparancsnokai részvételével

— Lapzárlatok érkezett legújabb jelentés —

Londonból jelentik: Jólétesült német körökből közlik, hogy a németek az angolokhoz ma jegyzéket juttattak el és abban bejelentik, hogy Németország végérvényesen visszalép a spanyol vizek ellenőrzésétől. Az olasz kormány hasonló jegyzéket nyújtott át.

Rómából jelentik: Hivatalosan közlik, hogy Olaszország visszalépett a benemavatókási ellenőrzés rendszerétől.

Berlinből jelentik: Szerdán délelőtt döntő minisztertanács volt, amelyen résztvett Raeder tengernagy, a haditengerészet főparancsnoka és br. Fritsch vezérezredes, a hadsereg főparancsnoka is.

A pápai nuncius Szent Gellért egyházmegyéjében

A látogatás érdekes részletei. — Szerdán délelőtt Radnára utazott az apostoli nuncius

Timisoara. Saját tud. Cassulo András, pápai nuncius kedden egész napon át sorra látogatta meg a város katolikus intézményeit. A látogatások sok kedves és érdekes epizódja közül álljanak itt az alábbiak:

Még a délelőtt során ellátogatott a nuncius a piaristákhoz. A tanári kar fogadta és a főgimnázium dísztermébe vezette, ahol az intézet énekara Braun Dezső karnagy vezetésével az Ecce Sacerdos-t énekelte. Csopóti Lajos hízfőnök pedig latin nyelven üdvözölte a magas vendéget. Cassulo nuncius, mint mindenütt, ahol piaristákat talál, itt is lelkesen szólt erről a nagy érdemeket szerzett tanítórendről. Felémeltette itt is, hogy maga is piarista-növendék volt és meghatottan említette, annak érzi magát ma is. Kalazanti Szent József szellemében nevelnek a jó piarista-tanárok, a diákok pedig kövessék mindenben a tanárok útmutatását, engedelmeskedjenek szüleiknek és mindenkor az Egyház és a Szentatya parancsait kövessék. *Kriván* Elemér hetedik osztályos tanuló francia nyelven köszöntötte a nunciust. *Csávossy* György első osztályos tanuló pedig rózsacsokrot nyújtott át, egy francia köszöntővel, amire a nuncius újra válaszolt. Metastasiót idézte; felhívta a diákok figyelmét a nyelvek tanulására és atyailag intette őket: tanulják meg mindazt, amit ifjúkorukban megtanulhatnak. Megeshetik, hogy felnőtt korukban akarnának valamit pótolni, amit ifjúkorukban játszva megtanulhattak volna; nehéz dolog lenne ez már akkor. Az intézet emlékkönyvébe pedig latinul ezt írta be:

— *Teljesítse a mi Urunk Jézus Krisztus szent atyánknak, Kalazanti Szent Józsefnek közbenjárására minden kívánságokat.*

† *Andrea Casullo leontopolisi érsek, apostoli nuncius.*

Miután a rendházat és a piarista-templora Kalazanti Szent József életének egyes mozzanatait ábrázoló festményeit megtekintette, a rendház villásreggeli adott a magas vendég tiszteletére, miután a nuncius kifejezte azt a kívánságát, hogy szeretne idejéhez mérten a piaristák körében tartózkodni s ezzel is kifejezni nagy-nagy tiszteletét ezen rend iránt. Közvetlenül elbeszélgetett a piarista atyákkal.

Az Irgalmasok templomában P. *Ujhelyi* Márton köszöntötte a nunciust a rendtagok élén. Cassulo nuncius az Irgalmasok egyik kanadai házáról emlékezett meg, amely úgyszólván a szemelattára fejlődött szerényke intézményből ötszáz ágyas kórházzá. Rendalapítójuk, Istenes Szent János szellemében elfeláldozó munkát végeznek az Irgalmasok; megáldja ezt a munkát, a rendtagokat, a Szent Ferenc-rendi ápolónővéreket s a betegeket.

Megtekintette aztán a kórházat, melynek áldást osztott és felkereste a nagybeteg *Könovszky* László volt rendfőnököt, akit megható módon szintén megáldott.

A délutáni látogatások során a Miasszonyunkról nevezett iskolánővérek anyaházát és a kapcsolatos intézményeket tekintette meg a pápai nuncius. Az egybegyűlt iskolánővérek élén Schricker Mária Alméda müncheni általános főnök, asszisztensével, Mária Telesphorával, Rabong Mária Alexandra tartományi főnök, Mária Nolasca és Mária Alexia tartományi asszisztenssel fogadta a vendéget. *Gery* Rudolf prelátus, a müncheni főnyaház lelkiigazgatója pedig latin nyelvű emlékiratot olvasott fel és nyújtott át. Ebben a rend és a római rendtartomány története volt leszögezve. Az anyaház kápolnájában a nuncius apostoli

áldást osztott, majd beszédet intézett a nővérekhez, őket önként vállalt kötelességeik teljesítésére buzdítva. *Pacha* dr megyéspüspök a nuncius szavait lefordítva, a maga részéről hozzáfűzte, hogy informálta a magas vendéget arról, hogy az iskolánővérek rendi szabályait mintaszerűen tartják be, azok szerint élnek és működnek Isten dicsőségére és ez most az általános főnök tudomására is kívánja hozni elismerés gyanánt.

A nuncius meglátogatta a szociális testvéreket is és elismeréssel szólt szociális munkájukról. Köszöntötték a Katolikus Nőszövetség hölgyei, a Fidelitas katolikus leányklub nevében pedig Fischer Margit elnöknő mondott olasznyelvű köszöntőt. A rövid út a negyedik kerületi plébániatemplomból a szociális testvérek házáig, majd onnan a katolikus fiúiskolaig valóságos diadalmenetné alakult. Rengeteg nép mindenütt, tömegével tödultak az emberek a nunciushoz kézsókra, sokan térdelve várták áldását, még beteget is hoztak elébe. A fiúiskolában *Metzger* Márton dr prepost-plébános és *Novotny* Károly hitközségi elnök fogadták, utóbbi magyar és német beszéddel. A díszterem színpadán igen szép, megkapó előképet mutattak be, három kereszttel: Krisztus

* **Magas vérnyomásnál és vérkeringési zavaroknál** reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz nagyon jól tesz, mert a beleket minden megerőltetés nélkül kiüríti, az emésztést előmozdítja, az anyagcserét felfrissíti és igen kellemes közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

keresztjével a közepén, *Pacha* Agoston püspöki címerével; balról Szent Péter keresztjével s jobbról Szent Andráséval — a nuncius maga is András lévén, ez utalás volt védőszentjére. Nagy elismeréssel szólt a nuncius a hívek áldozatkészségéről, amely ezt a hatalmas iskolát megteremtette. Egyébként már az épület külső képe is megragadó volt; minden egyes ablakban egy-egy felhúrást fiúcska, mindkét kezében egy-egy zászlócskával, a pápai színekben.

Szerdán Radnára látogatott az apostoli nuncius

Timisoara. Saját tud. Szerdán a koraeső órákban Cassulo András pápai követ meglátogatta a III. kerületi plébániatemplomot, ahol dr *Matolay* Zoltán, az egyházközség világi elnöke latin nyelven és P. *Kerl* Norbert szalvatorianusrendi plébános olaszul üdvözölte. Ezután a bencésrendi *Lioba* nővérek otthonát és kórházat tekintette meg a Szentatya követe.

Este díszvacSORA volt a római katolikus püspöki palotában a nuncius tiszteletére, amelyen résztvettek az egyházi és világi hatóságok.

Szerdán reggel dr *Pacha* Agoston megyéspüspök, *Wéling* János, dr *Unterveger* Lóthár kanonokok, dr *Stan* Gavril oradeai görög katolikus teológiai tanár és dr *Boros* Béla kíséretében a radnai kegyhelyre ment a Szentatya követe. Radnáról szerdán este térnek vissza, majd csütörtökön reggel fél 8 órakor Cassulo nuncius továbbutazik Cluj felé.

Az új francia miniszterelnök politikai multjából

Chautemps Camille egyike a Herriot-féle radikális párt legtekintélyesebb egyéniségének. Tekintélye vidéki nagy bankösszeköttetésén alapul s az egyik legelterjedtebb vidéki napilapnak is tulajdonosa.

Az 1933. év második felében és 1934. elején már volt miniszterelnök. Akkor tört ki az úgynevezett Stavisky-botrány, melynek az volt a lényege, hogy a bayonnei városi zálogház óriási üzletalapítás-okba ment bele, melyek alapján egymilliárd frank érteken is túlmenő értékpapírokat bocsátott ki. Az értékpapírok nem volt pénzheli alapja, vagyis hamisak voltak. A zálogház elnök-igazgatója, Stavisky azonban megszerezte a Chautemps-kormány több tagjának a pártoló közbelépését, hogy a vidéki törvényhatóságok és a biztosító intézetek ezeket a hamis kötvényeket több tízmilliónyi érdekeltségvállalással átvegyék.

A család egy csomag értékpapír visszavásárlására felajánlásakor kirobbant, mert a grühdoló zálogház nem tudott fizetni. Stavisky megszökött, majd öngyilkos lett s miniszter barátai is belekerültek a gyanúsítások özönébe. Chautemps öccse is közölte volt a gyanúsítottaknak, de *Bonnet* akkori kereskedelmi miniszter is, ki a strejai nemzetközi értekezleten is tárgyalt Staviskyval a zálogháznak egy nemzetközi vonatkozású új üzlete felől. (Bonnét most az új pénzügyminiszter.)

A vizsgálat megindult, a vizsgálóbíró azonban titokzatos módon meggyilkolták. Ma sincs kiderítve a gyilkos. A főállamügyész is ebbe az ügybe belekeveredett s le kellett mondania; ez is sógora volt Chautemps-nak. Az akkori Chautemps-kormány a legjobban kompromittált miniszterek (Daladier gyarmatügyi és Raynaldy igazságügyi miniszter) lemondásával akart magán könnyíteni.

A botrány azonban úgy feldagadt, az utcai tüntetések úgy megisméltődtek, s a legfelsőbb körökre is annyi árnyék

vetődött, hogy végül is az egész Chautemps-kormánynak le kellett mondania. A panama-vád az egész radikális pártot, sőt a betegesélyző és munkásbiztosító intézményekben elhelyezkedett szociáldemokrata vezetőket is nyíltan kikezdte.

A jobboldaliak az uralmon lévő baloldal romlottságaként tüntették fel a Stavisky-panamát. A radikális párt akkor vesztett el nagyon sokat addigi népszerűségéből, s éppen emiatt akkoriban Daladier volt az, aki legizgatottabban követelte Chautempsék távozását. El is távoztak s Daladier alakított új kormányt 1934 február elsején. Azonban a Stavisky-botrányból a jobboldal és baloldal közötti utcai harcok lettek, amelyek mindinkább a polgárháború arányai felé kezdtek fejlődni. Így szorultak rá arra, hogy Doumergue volt köztársasági elnököt hívják meg a jobb és baloldal közötti béke megteremtésére. Február 9-én már Daladier is távozott a kormányelnökségből s megalakult az öreg „Doumergue-papa” kormánya, melyben a legszélsőbb jobboldal is résztvett és a radikálisok is, csak a szocialisták maradtak távol.

A Doumergue-kormány alatt 40 tagú parlamenti bizottságot küldtek a Stavisky-ügy kivizsgálására. Ez az ügy aztán azóta elaludt.

Chautemps még a Doumergue-kormány megalakulásakor átmenetileg a radikális párt elnöke volt, míg az államminiszterré lett Herriot helyébe új elnököt választanak. A végleges pártelnök aztán Daladier lett, míg Chautemps visszavonult a szürkeségbe. Csak a Blum-kormány jöttékor vették elő, mikor a pártot Herriot nem volt hajlandó ebben a kormányban államminiszterként képviselni. Akkor Chautemps vállalta a párt képviselői között az állam-miniszterséget. Innen jutott megint a politika előterébe

Fontos tudnivalók a XI. országos Katolikus Nagygyűlésről

50 százalékos vasúti kedvezménnyel lehet a nagygyűlésre utazni

Cluj. Saját tud. Idézzük XI. Pius pápa „Divini Redemptoris” kezdetű apostoli körleveléből:

... Egész népek abban a veszélyben forognak, hogy sokkal súlyosabb barbárságba süllyednek vissza, mint amilyenben a Megváltó eljövetelekor az emberiség legnagyobb része selyplődött. Kétségtelen, — ti már is tudjátok, hogy melyik az a fenyegető veszedelem, amelyről beszélünk. Ez a bolsevista és istenellenes kommunizmus, amely arra törekszik, hogy gyökerestől felforgassa a társadalmi rendet és alapjában megdöntse a keresztény művelődést. Ily nagy veszedelmek idején az Egyház soha nem hallgatott. Az Apostoli Szent-szék az igazságosság és minden örökkévaló javak védelmére kötelezett különös küldetésének tudatában, melyet a kommunizmus megvetnek és tagadnak, ma sem nézheti némán az eseményeket...

Az Egyház nem nézi némán az alattomos omboló munkát. A világ minden keresztény államában megkezdődött az öntudatos munka és a vértelen háború az istentagadás fátylavívői ellen.

Néhány nap múlva a romániai katolikusok is összegyűlnek Braşov városában, hogy tömegesen tüntessenek a „vörös veszedelem”, — az istenellenesség eszméje ellen: „Hogy sietessük Krisztus békéjét Krisztus országában...”

Összefoglaló XI. Pius pápa kifejezett óhaját, hogy az istenellenes kommunizmus ellen felelő küzdelmet Szent Józsefnek, az Egyház hatalmas pártfogójának oltalma alá helyezzük. Krisztus nevelőatyja a munkásokhoz tartozott; ő maga személyesen, a gondjaira bízott Szentcsaláddal együtt tapasztalta a nélkülözés keserveit. Ő az élő mintaképe annak a keresztény igazságosságnak, amelyhez a társadalmi életnek igazodnia kell.

Krisztus földi helytartójának az akaratát teljesítette a Katolikus Nagygyűlés rendezősege, mikor a XI-ik országos Katolikus Nagygyűlést Szt. József oltalma alá helyezték.

Alig néhány nap múlva kezdődnek meg Braşovban a nagygyűlés, három napig tartó ünnepségek. A rendezőgárda lelkes és szép munkát végzett: már olvasóink elé tárhatjuk a legreálisabban a munkarendet, amelyet az előírások szigorúan ragaszkodva bonyolítanak le. A Katolikus Nagygyűlésre 50 százalékos vasúti kedvezménnyel lehet utazni. Az utazásra vonatkozólag a rendezőbizottság felkérésére közöljük:

KEDVEZMÉNYES UTAZÁS

A kultuszminiszterium f. évi június 16-ikán keltezett 11.395-1937. számú leirata, amelyet a Katolikus Népszövetség cluj-i országos központjának leküldött, engedélyezte az ideai katolikus nagygyűlést. A háromnapos ünnepségekre Moise Jenciu vezérinspektort küldte ki.

Részletes munkarend

A nagygyűlés rendezőbizottsága a résztvevők tájékoztatására aprólékosan részletes programfüzetet bocsájt ki, amelyet a központi irodában lehet majd beszerezni. Az izléses kiállítású füzetnek a címlapját Ft. Csényei Agoston turguművesi s. lelkész tervezte. Olvasóink tájékoztatásul közöljük a részletes munkarendet, amelyet előírás szerint bonyolítanak le.

Első nap, június 27-ikén, vasárnap: délelőtt 9 órákor ünnepélyes „Veni Sancte” a plébánia templomban. A szentmisét Vorbuchner Adolf alba-iuliai püspök mondja. Szentbeszédet mond dr. Péter Antal braşovi apát-plébános. A mise alatt a braşovi katolikus énekkar énekel. Vezényel Stadler József karnagy.

A szentmise után a braşovi katolikus legényegylet zászlóját szenteli meg Vorbuchner Adolf püspök.

Délelőtt fél 11 órákor braşov-bányai új templomban szentmisét és szentbeszédet mond, valamint a bérmálás szentését kiosztja Fiedler István satumare-oradeai püspök.

Délelőtt 11 órákor Sajóterezsényben, a római katolikus gimnázium rajztermében. Ugyancsak délelőtt 11 órákor „Az orvosszakosztály” értekez-

1. A vasúti személyi díjszabás 106. pontja értelmében vasárnap és ünnepnap térít jeggyel lehet utazni. Az ünnepek között szerepel Szent Péter és Pál ünnepe, tehát június 29-ike is. Elindulni lehet már szombatra virradó nap 0 órájától és az ünnep napján egész estig. Visszatérni ugyanazzal a jeggyel lehet szombaton, vasárnap, nőtén, vagy az ünnepen; vagy az ünnep utáni első munkanap 24 órájáig.

2. Ez a tértijegy váltható a személyvonatok és gyorsvonatok bármelyik osztályára, de a gyorsvonatokon az utasoknak a személyvonatok és a gyorsvonatok közötti egész árkülönbséget meg kell fizetnie menet és jövet is.

A térít jeggyel az utazást se menet se jövet, nem lehet megszakítani!

3. Visszatérőként a vasúti jegyet az állomás pénztáránál le kell pecsételni. Ha valamelyik helységnek két állomása van (pld. Braşov), bármelyik állomás pénztáránál lehet a pecsételést végezni és ott vonatra szállni.

Tehát a vasúti díjszabás 106. pontja értelmében Braşovba lehet bárholnan indulni június 26-ra, szombatra virradó nap 0 órájától június 29-ig, vagyis keddig, úgyhogy legkésőbb kedden este Braşovban legyen az utas. Visszatérni lehet már június 27-én, vasárnap reggeltől június 30-ig, vagyis szerda estig, úgyhogy az indulás szerda este 24 óra előtt történjen. A személyi díjszabás 55-ik oldala 15. pontjának a) alpontja értelmében bárhova 50 százalékos vasúti kedvezményt ad a CFR oda és vissza útra, ha 20-47 személyig együtt utazik egy társaság.

Hatvan százalékos kedvezményt ad szintén oda- és visszautra, ha legalább 48 személy utazik együtt egy helyről. Mindkettőnél a kedvezmény csak akkor érvényes, ha a társaság oda-vissza és egyszerre utazik. Ezt a kedvezményt a 951. számú vasúti hivatalos lap 48.782. számú rendelete alapján minden hivatalos menetjegyre kiadja. Csak az utasokról kimutatást kell készíteni: beírva: név, lakás, indulás és érkezés ideje.

AKI NEM KAPOTT ÉRTESETÉST...

A katolikus nagygyűlés elszállásolását végző braşovi rendezőbizottsága arra kéri mindazokat, akik f. évi június 10-ig a nagygyűlésre jelentkeztek és az elszállásoláshoz még értesítést nem kaptak, hogy szíveskedjenek a braşovi rendezőbizottsághoz kérdést intézni, mert készséggel válaszol. Cím: Parohia rom. cat. Braşov. (A levélben kérnek válaszbélyeget.)

Akik tömegszállást kértek, vagy akiket a szállásuk miatt tömegszálláson helyeztek el, szíveskedjenek magukkal hozni egy kis párnát és takarót.

A katolikus nagygyűlés központi irodáját (Str. Voivodul Mihai 23.) minden résztvevő keresse fel.

lete, a római katolikus gimnázium előadótermében. Az értekezlet délután négy órákor ugyanott tovább folytatódik.

Délelőtt 11 órákor: a német ajku férfiak közgyűlése, a Ferencrendieké, a III-ik rend otthona.

Délelőtt 12 órákor: Tagozott elnökök értekezlete, a római katolikus gimnázium második emelet III-ik osztályában.

Délután 4 órákor: Az ifjúsági szakosztályok vezetőinek és kiküldötteinek értekezlete.

Délután 4 órákor: A németajku katolikus nők közgyűlése, a Ferencrendieké, a III-ik rend otthona.

Délután 5 órákor: A Máriakongregációk diszközgyűlése, a zárda nagytermében. Este fél 8 órákor: Litánia, áldás és szentbeszéd a plébánia templomban. Utána: orgonahangverseny, előadja Zsizsmann Rezső cluj-i orgonaművész.

Katolikus dalos ünnep: kezdete délelőtt fél 11 órákor. Részt vesznek benne a benevezett katolikus énekkarok, számszerint 22. Az egyházi része a római katolikus plébánia templomban folyik. Világi része a Honterus gimnázium „Aula” termében. A katolikus dalosünnep legké-

A hatásos fogpép!

Egészséges fogak:

ODOL

sőbb este fél 8 órára befejeződik. A legjobban szereplő énekkarok közreműködnek a június 28-iki „ünnepi esten”. Este 9 órákor a római katolikus főgimnázium tornatermében eredményhirdetés és jutalmazás.

JUNIUS 28-AN, HÉTFŐN

A második nap, délelőtt 9 órákor szentmise és bérmálás a plébánia-templomban. A szentmisét és bérmálást végzi Vorbuchner Adolf püspök. Délelőtt 9 órákor ugyancsak szentmise a Ferencrendiek templomában a németajku hívek számára. A szentmisét mondja dr. Pacha Agoston timişoarai püspök.

Délelőtt 11 órákor: A katolikus népszövetség közgyűlése. (Az Astra terme, Str. I. G. Duca-utca 1. szám.)

Délután 4 órákor a Missziós papok értekezlete, a braşovi leánykongregáció otthonában. Ugyancsak délután 4 órákor lesz a Katolikus Népszövetség Szociális Szakosztályának az értekezlete.

Délután 5 órákor a Katolikus Népszövetség Kulturális Szakosztályának értekezlete a római katolikus főgimnázium rajztermében.

Délután 6 órákor a Pedagógiai Szakosztály közgyűlése, a római katolikus főgimnázium tornatermében. Este fél 8 órákor litánia, áldás és szentbeszéd a plébánia templomban.

Pontosan fél 10 órákor kezdik meg az „Ünnepi estét”. Figyelmeztetésképpen közöljük, hogy a magas vendégekre való tekintettel a műsort pontosan a jelzett időben kezdik meg. Megkezdés-kor az ajtókat lezárják. Az ünnepi estnek külön belépő díjai vannak.

JUNIUS 29-IKÉN, KEDDEN

A harmadik napon lesz a braşovi egyházközség bucsu-ünnep. Reggel öt órától kezdve minden katolikus templomban gyóntatások és szentmisék. Délelőtt 10 órákor ünnepélyes tábori szentmise a római katolikus gimnázium udvarán. Kedvezőtlen idő esetén a plébánia templomban. Szentmisét mond dr. Pacha Agoston püspök és szentbeszédet mond Márton Agoston cluj-i kánonok plébános.

Délelőtt fél 12 órákor diszközgyűlés az Astra nagytermében. Előkölnék a püspökök.

Délután 3 órákor: a Harmadrend és a Szentkeresztiszövetség közgyűlése, a római katolikus főgimnázium tornatermében. Délután 4 órákor a Mária Kongregációk vezetőinek értekezlete, a leánykongregáció otthonában. Délután 5 órákor a római katolikus főgimnázium udvarán népgyűlés, amelynek keretében a braşovi Kolping-egylet tornászai tornabemutatót tartanak.

Este fél 9 órákor tartják meg az „Országos Szentségi Gyertyás Körmenetet”. A gyűlékezés már megkezdődik este 8 órákor. A körmenetre a rendezők utasításának megfelelően vonulnak fel az egyes alakulatok. Mindenki égő gyertyával a kezében vonul fel és az általánosan ismert énekeket zengi a Krisztus mellett tündető tömeg.

A meglegedettség boldog érzésével állapíthatjuk meg, hogy az ideai Katolikus Nagygyűlés sokkal nagyobb szabású és előreláthatóan örösi sikerű lesz, mint az elmúlt esztendőben. — Krisztus földi helytartójának minden Istennívő-höz intézett Szózata nem lehetett pusztába kitalott szó... Visszhangja e nagygyűlés is.

A sötétség hatalma, az istenszeme ellen indított rohamot. Reméljük, hogy az ellenünk való harcot nem csak Krisztus hívei fogják megvívni, hanem mindenki, aki hisz Istenben s leborul fensége előtt, — s az emberiség többsége ilyen...

Ezért minden Istent tisztelő ember fogjon össze és mentse meg az emberiséget a fenyegető nagy veszedelemtől, mert minden társadalmi rend és emberi tekintély alapja az Istenbe való hit; tehát akik nem akarják, hogy felfordulás és rémuralom uralkodjék a világon, vegyék fel erélyesen a küzdelmet a vallás éltenségeivel szemben.

A braşov-i Krisztus földi helytartója a „Divini Redemptoris” című apostoli körlevelében és a római katolikus királyi kibontották a fehér zászlót, hogy megkezdjék a vérvéltől harcot.

Hogyan folyik le egy gangsztertamadás?

Bridgeport, június hó.

Tegnapelőtt reggel a bridgeporti „The Times Star” című újság riportere és fnyképésze érkezett a plébániahivatalba, hogy meginterjúvolják Shivoy püspököt, ki éppen misézett a Szent István-templomban. Nyugodtan leültek az íróasztalán és gyönyörködve hallgatták a kis kanári „madár énekét”, mely válfáman fűtyörészett az ablak előtt a tavaszi napfényben.

Egyszerre megszólalt a telefon és a rendőrség jelentette, hogy a szomszédos Rayboston-gyárban „hold up” volt és a rablók a plébánia kertjén át menekültek s valamelyik közel házban rejtőzködnek. A riporterek villámgyorsan elmentek és mire az utcára értem, már a fotóriporter lecséje előtt álltak a rablók, kiket éppen ebben a pillanatban fogtak el a rádiókörzéssel alarmozott motoros rendőrök.

Olyan volt az egész rablómerénylet és ember- vadászat, mint egy izgalmas gangszterfilm. Reggel félkilenckor érkezett a gyárba négy gépfegyveres rabló, hogy a munkások kezberét, a 25.000 dolláros „payroll” t. melyet néhány perccel ez-

előtt hoztak el páncélos kocsiban a bankból. Szerencsére nem a vasszekrénybe, hanem egyik üres ruhafülkébe helyezték el a pénzeszságot, ócska zsákokba csavarva. A rablók hiába keresték mindenfélre a pénzt, sehol sem akadtak nyomára. Így tehát minden fenyegetés dacára, kénytelenek voltak üres kézzel eltávozni a gyárból. A gyár vezetősége telefonon azonnal értesítette a rendőrséget a rablási merényletről és néhány perc alatt ott termettek a rádióval felszerelt rendőrautók. Egy fél óra múlva, tehát reggel 9 órakor már elfogták a rablókat a szomszédos házakban. (Egyik közülük Orha Vilmos tót ifjú volt, ki Kossuth Lajos-utca 1311. szám alatt lakik Bridgeporton!)

A szemfüles újságírók azonnal leadták telefonon riportjukat és délután 11 órakor már öcs betűkkel hozta első oldalon a Times-Star:

Dollar 25.000 Payroll Hold-up fails!

A 25.000 dolláros rablómerénylet megheiusult! Tipikus amerikai kép. A templomban püspök-látogatás, a szomszédban gépfegyveres rabló-támadás. Ez Amerika.

Sz. J.

Szegényen, elfeledetten egy tébolydában halt meg Anna-Marie Lesser, a világháború leghíresebb német kémnője

A németországi *neuenhofi* tébolydából pár nappal ezelőtt egyszerű fakoporsót vittek ki a közeli temetőbe. A halottasmenet csak a jelkészből állt, aki nem is sejtette, hogy a koporsóban egy világhírű és nemrégben még ragyogó szépségű nő fekszik: *Anna-Marie Lesser*, a németek legkiválóbb és leghíresebb kémje. Érdekes, hogy e rendkívüli nő pályafutásának szerencsétlen házassága szabott irányt. A szép Anna-Marie Lesser ugyanis menyasszonya lett egy *Winanky* nevű német gárda utánuskapitánynak, aki azonban kaució hiányában kénytelen volt megválni tiszta rangjától.

A sors be eszö...

A fiatal tiszt nem tudott miből megélni és ezért *kémiszolgálatra* jelentkezett a német vezérkarnál. 1910-ben *Winanky* kapitányt menyasszonya is elkísérte *Franciaországba*, ahol *Winanky* a *Maas* mentén tervezett francia védelmi állásokat kémlelte ki. Ez az út kettős szempontból is sorszerűsítő következményekkel jár: nagy mértékben hozzájárult a német csapatok 1914-es előnyomulásához, de döntő szerepet játszott abban is, hogy a szép *Anna-Marie* sorsa fordulaton vegyen. Véglegénye ugyanis a kémkedési feladattól elvégzése után Kölnben *hirtelen meghalt*.

A kétségbeesett és anyagi támasz nélkül maradt nő, folytatta véglegénye hivatását, maga is kém lett! Ekkor kezdődött *Anna-Marie* regényes pályafutása. Ragyogó szépsége és rendkívüli ügyessége folytán közvetlenül a világháború kitörése előtt sikerült a *Vogezekben* megtartott francia hadgyakorlatokon résztvennie, itt a *lövészárok harcra* való előkészületeket, *Belgiumban* pedig a nagy *belga erődítése-*

ket kémlelte ki. Nagyrésztben az utóbbi könynyitette meg 1914-ben a belga területen való német keresztülvonulást, mert *Lüttich-Namur* és *Antwerpen* páncélerődői, amelyeknek gyengéit a németek ismerték, — sorban összeomlottak.

A kémkedés azonban nem ment veszélyek nélkül s *Lesser* *Anna-Marie* egy alkalommal majdnem életével fizette meg a titkokat. Ugy történt, hogy egy *René Austin* nevű belga hadnaggyal sétálgatott egy tó partján, amikor a hirtelen keletkezett forgószél a tóba sodorta azt a papírszeletet, amelyre a *belga erődökre* vonatkozó megfigyelést feljegyezte. Az „*udvariasság* hadnagy” a vízbe ugrott a papírdarabkáért és mikor megtalálta, eltüntette.

— Sajnálom, Madame, de jegyzetei a tó fenekén vannak — mondotta, mikor partra ért.

És éjszaka, amikor *Anna-Marie* férfinak öltözve a német határ felé igyekezett, már egy *híres belga nő kem állta útját, hogy mint gyanús idegent elfogja*. A belga nő azt hitte, hogy *Anna-Marie* csakugyan férfi. Mikor *Lesser* észrevette, felfedezte a menekülés útját s elváltoztatott hangon *udvarolni kezdett a belga kémnőnek*, akinek szíve megesezt a szegény férfin és nem akadályozta meg szökését.

A háború kitörése után *Lesser* ápolónőnek öltözve *Párizsba* utazott, hogy az ottani német kémiszolgálat adatait *Belgiumon* keresztül *Berlinbe* juttassa. Brüsszelbe egy jóhiszemű francia vezérkari kapitány autóján robogott, akitől útközben nemesak a *belga mozgósításra* vonatkozó adatokat tudta meg, de barátsága révén a *belga erődök* még ismeretlen részleteit is megszerezte. Szerencsétlenségére azonban a belga front közelében újból *René Austin*találkozott. A francia tiszt akkor már kapitány volt, felismerte *Anna-Marie*t és nyomban le tartóztatta. A híres német kémnő máig is tisztázatlan módon ezúttal is megmenekült, bizonyos adatok szerint ezúttal is lenyűgöző szépsége volt a legjobb segítőtársa. Az átélt izgalmak azonban felőrölték idegét és még a háború befejezése előtt *tébolydába* került, ahol még húsz évig vonszolta lilkokkal terhes életét, míg most elfeledetten és szegényen meghalt.

Ny. L.

Festménykölcsonzó intézmény Londonban

Nagy sikere van Londonban a napokban megnyílt képkölcsonzó intézetnek, ahonnan a beiratkozó tagok meghatározott időre csekély összegért képet vihetnek otthonukba. A képeket egy hétre, vagy egy hónapra bérlik, s na esztendő megteviszik és a tag meg akarja tartani, megtevisheti és a kölcsön díjat beleszámítják a vételárba. De nemesak a közönség körében népszerű ez az intézmény, hanem a művészek között is, mert így sokkal könnyebb hírnevre szert tenni, mint kiállításokon, azonkívül lényegesen nagyobb az eladási eshetőség is.

Borzalmak felvonulása

New Yorkból jelentik: A floridai *Jacksonville* város közbiztonsági szövetsége a gondatlan gépkocsivezető figyelmeltetésére nyolc kilométer hosszú „borzalmak felvonulását” rendezte. A menet, mely lassan végigvonult a város utcáin, a közlekedési balesetek összes borzalmait érzékeltette és balesetekben megrongálódott kocsikból, mentő- és halottszállító kocsikra, valamint a nagy teherkocsikra szerelt drámai jelenetekből állott, melyek elgázolt sebesülteket, haldoklókat és holttesteket ábrázoltak. A felvonulás után megnyitották a város kórházait, a hullakamrákat és börtönöket az érdeklődő közönség előtt.

Telefon és tuberkulózis

Régi kérdés, lehetséges-e telefonkészülék útján fertőzés átvétele. Különösen a tuberkulózisfertőzés lehetősége vetődött fel több ízben. Elméletileg elképzelhető, hogy tuberkulózisbacillust a beteg ember telefonálás közben a készülékre juttatja az ártalmas kórokozót.

Már 1889-ben s azóta is többször vizsgálták készülékeket ebből a szempontból, de tuberkulózisbacillust nem sikerült felfedezni. Ujabban Németországban kutattak ebben az irányban. Harmincnégy készüléket vizsgáltak atoly módon, hogy a bennük talált port táptalajra, valamint tengerimalacokba juttatták. A készülékek egy része (14) nyilvános telefonállomásban volt, ezeket a posta naponta fertőtleníti. A többi (20) vizsgált készülék részben magánlakásban, részben nyílt tudósbajosok számára épült szanatóriumokban volt. Egyedül utóbbi helyen vizsgált telefonokban és csak két esetben találtak tuberkulózisbacillust a bejuttatott tengerimalacokban.

L. Lange professzornak, a vizsgálatok vezetőjének véleménye szerint azonban ezek után nem kell félni telefonálás közben tuberkulózisfertőzéstől. Még tudószanatóriumban lévő készülék sem lehet veszélyes. Meggondolandó ugyanis, hogy a vizsgálatoknál a készülékben talált por egész tömegét használták fel ojtásra, tehát olyan mennyiséget, mely a gyakorlatban nem szerepelhet. Kérdés azonkívül, hogy ennek a pornak akárcsak parányi része is bejuthat-e telefonáló egészséges ember szervezetébe.

„A gyors elalvás intézete”

Londonból jelentik: Hézagpótló intézményt valósított meg az angol fővárosban *Pandor Sing* hindu yoghi „A gyors elalvás intézete” címmel. Ennek az intézetnek egyetlen, de annál tiszteletreméltóbb célja, hogy megtanítsa a fekhelyen fölösleges módon hanykolódó emberiséget a gyors elalvás művészetére. *Pandor Sing* intézete iránt óriási az érdeklődés. Nemesak álmatlanságban szenvedő emberek keresik fel, hanem olyanok is, akik bár elalszanak, de nem rögtön, holott oly kevés idejük marad az alvásra, hogy minden perc számít. A kitűnő indus valóban egy dajka jóindulattal ringatja álomba tanulóit: nemesak, hogy teljesíti leghőbb vágyukat, hanem dijszabásának megállapításában fejlett szociális szellemről tesz tanúságot. Aki nagyon szegény, azt már egy fonsterüingért kitanítja áldados tudományára, de aki gazdag, attól száz fontot is elkér. A tanfolyam nem rövid, de állítólag biztos sikerű *Pandor Sing* azt hangoztatja, hogy teljesen önzellenül jecserli tudását, mert a tandíjból összegyűlt pénzen hindu templomot épített majd Londonban.

Az érelmeszesedés korai halált jelent!
Védekezünk!

Az érelmeszesedés

Írta: Dr. Bucsfányi Gyula főorvos, II. kiadás.
Ara 55 lei.

Megrendelhető könyvostályunknál

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
 negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 13 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
 Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Gyenge szél, változó felhőzet. Sok helyen, de leginkább az ország nyugati részén zápor és zivatar. A hőmérséklet nappal emelkedik, éjjel fokozatosan csökken.

PIERRE COT A JÖVŐ HÉTEN MÉGIS BUCURESTIBE LÁTOGAT? *Bucuresti. Saját tud.* Tegnap három bombavető repülőgép érkezett Franciaországból, amelyek Pierre Cot kíséretét kellett volna, hogy alkossák. A francia repülők tiszteletére tegnap légi demonstráció volt a pápai katonai repülőtéren. Egyes lapok szerint, miután Pierre Cot az új kormányban is benne van, látogatása a jövő télen mégis megtörténik.

Kérelem. A racoșul de Joson épült Jézus Szíve templom befejezése érdekében a rupei római katolikus plébános ismételt azzal a kéressel fordul a katolikus hívekhez, hogy adományaikkal segítsék befejezni a nagy áldozatok árán épített templomot. Cim: Rupea, Jud. Tarnava-Mare, római katolikus plébánia.

KILENCVENHÉTEZER LEIT LOPTAK EL A TIMISOARAI NEMZETI BANK ÉPÜLETÉBEN EGY PÉNZBESZEDŐTŐL. *Timisoara. Saját tud.* Szerdán délben vakmerő lopás történt a Nemzeti Bank helyi fiókjának épületében. Ismeretlen tettesek eddig még kiderítetlen körülmények között 97 ezer lejt elloptak a Timisoarai Első Takarékpénztár pénzbeszedőjétől. A nyomozás a tettesek kézrekerítésére teljes erővel megindult.

SZÉKELY GYULA APOSTOLI KORMÁNYZÓ NEGYEDSZÁZADOS JUBILEUMA. *Satu-Mare. Saját tud.* A magyarországi szatmári római katolikus egyházmegye bensőséges ünnepre készül: Székely Gyula apostoli kormányzó Péter-Pál napján üli meg plébánosi működésének negyedszázados évfordulóját. Székely Gyulát a megboldogult Boromisza Tibor püspök nevezte ki Mérkre plébánosnak, ahol huszonöt éve vezeti híveinek lelki ügyeit. Amikor a trianoni béke országhatárral kettéosztotta a szatmári püspökséget, Magyarországon tizenhárom plébánia maradt s ezeknek Székely Gyula lett a főpásztor. 1929-ben XI. Pius Székely Gyulát apostoli kormányzóvá nevezte ki, aki magas tisztje mellett megtartotta mérki plébánosi hivatalát is. A magyarországi szatmári egyházmegye Székely Gyula kormányzása alatt örvendtesen felvirágzott, amennyiben plébániáinak száma 1929 óta tizenháromról huszonegyre emelkedett. Péter és Pál napján nemcsak Mérék község népe, hanem az egész egyházmegye hívősegeinek szeretete fogja körülölelni Székely Gyula apostoli kormányzóit, akit ezalkalomból Satumaréről is sokan készülnek üdvözölni.

Coudenove-Szentkeresztly:

Beszélgetés az életszentségről

88 oldal. Izléses karton borítékban. Füzve 65 lei és portó.

Rendkívül mélyenjáró példabeszédekben mutatja meg ez a könyv Árpád-házi Szent Erzsébetben az ember s a szent harmonikus egységét. Megrendelhető könyvosztályunknál.

HALÁLOS SZERENCSETELENSÉG A SATU-MAREI UNIO VAGONGYÁRBAN. *Saját tud.* Az Unió vagongyárat a Malaxa érdekeltég elhelyezte Satu-Maréról. A gépek leszerelése és elszállítása folyamatban van. Az egyik hatalmas Diesel-motor lebontását szakértők napszámok segítségével végzik. A gépet gerendákra helyezték, hogy onnan emelődaruk segítségével a vasúti kocsira tegyék. Eddig meg nem állapított okból a gép megcsuszott és a tizenegyszer kilogram súlyú alkotmány a közelben dolgozó Cocian Gavila munkásnak esett és egy másik vasszörnyetagnak szorította. A szerencsétlen munkást társai észlelőrt tagokkal emelték ki a gép alól. Mentőautó kórházba szállították, de még utközben kiszenvedett.

Csendőrökkel szembezálló legények a törvénszék előtt. *Mercurea-Ciuc. Saját tud.* Birta István és Veress Péter simoneti legények három évvel ezelőtt felöntötték a garatra Póznér Zoltán vendéglőjében és duhajkodni kezdtek. A csendőrzárór csendre intette, majd amikor ez sem használt, be akarta kísérni őket az örsre. A két legény kiszaladt az utcára, az éppen ott elhaladó szekérről lekaptak egy-egy vasvillát és szembezállt a csendőrökkel. A törvénszék kétkéthónapi elzárásra és ezer-ezer lei pénzbüntetésre ítélte a legényeket. — Majdnem hasonló körülmények miatt kerültek törvénszék elé Szöcs József és Kató Vilmos danesti legények is. Az egyik bálon egy leány fölött összeveszték és amikor a csendőrök szét akarták választani őket, mindketten a csendőröknek estek. Egy-egy hónapi elzárással és ötszáz-ötszáz lei pénzbüntetéssel sújtotta őket a bíróság.

AZ ORADEAI KERESKEDELMI CSARNOK KÖZLEMÉNYE. A munkügyi miniszter rendelete alapján az üzletek folyó évi szeptember hó 15-ig déli 1 óráig 4-ig zárva tartandók, s este 8-ig tarthatók nyitva. A rendelet értelmében a főnöki és alkalmazotti szervek megállapodhatnak a régi záróra fenntartásában. Ebben a kérdésben a munkügyi inspektorátus fogja az érdekelteket megbeszélésre összehívni. Ujabb intézkedés a fent közölt zárórák érvényesek. A fűszer, élelmiszer és szatocsüzletek zárójában semmiféle változás nem állott be, tehát ezek ugyanugy nyitnak és zárnak, mint eddig.

Tökéletes

FÉNYKÉPEK

PERUTZ filmekkel és LEMEZEKKEL.

Perutz

* Ha le akar fogyni, igyék reggel, délben és este egy-egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet, mindig kétórával az étkezés után. Az orvosok ajánlják.

Satumarei híradó. *Saját tud.* Baia-Mare lakosságát érdekes eltűnési eset tartja izgalomban. Néhány nappal ezelőtt megjelent a rendőrségen Kovács Károly ácsmester felesége és előadta, hogy férje bélyezettlen öngyújtót használ. A tisztviselő — bár bennük is megütközést keltett az asszony árulkodása — eleget tettek kötelességüknek: Kovácsra kirótták a bíróságot. Az ácsmester felelősségrevont a feleségét, hogy miért tett ellene feljelentést, mire az asszony egyik családi jelenettel magyarázta meg gondolatlan lépését. Ebből újabb összetűzés keletkezett. Az asszony hirtelen eltávozott hazudról. Férje később egy levelet talált az asztalra, amelyben felesége bejelent, hogy a Bódi-tóba öli magát, mert nem bírja az örökös családi perpatvart. Vagyona fellett is végrendeletet készített. A rendőrség megállapította, hogy az asszony a ferneziui Bódi tónál járt. Holttestét nem találták meg, ami nem zárja ki az öngyilkosságot. A tó ugyanis közel 30 méter mély. Az öngyilkos asszony kislányára és testvérére hagyta tekintélyes vagyonát. — Targu-Lăpușon nagyvásár volt. Fábrián Márton szíjgyártó észrevelte, hogy ismeretlen tettes értékes tárgyat lopott a sátrából és futva menekül. Lármat csapott, mire a tolvajt: Farkas László közlemert betörőt elfogták. — A satumarei ügyészségen vádiratírást készítettek — egy csirke meggyilkolása miatt. Az új büntető törvénykönyv, mint ismeretes, különbséget tesz a „becsületese” csirkeölés és a csirkegyilkosság között. Történt ugyanis, hogy az egyik satumarei uriaszony csirkevásárlás után fejfel lefelé vitte az állatot, ezek közül az egyik függőleges helyzetben kiszenvedett. Az örszemes rendőr jelentést tett a járásbíróhoz, onnan az ügyészségre tettek, ahol vádiratot készítettek állatkínzásért, amit a törvény tíz napig terjedő fogaállal és 1000 lei pénzbüntetéssel torol meg.

AGYONVERT A VILLAM EGY HAZASPART. *Satu-Mare. Saját tud.* A salajmegyei Cehul-Silvaniei község mellett, Asuagiul de Jos nevű faluban borzalmas szerencsétlenség történt, mely két ember életét követelte áldozatul. Achim Gábor jómódu gazda a feleségével szokása ellenére nem a lakóházban, hanem a csürben vettetté ágyat. A gazda a nagy meleg miatt kikíváncszolt a négy fal közül a csürben felhalmozott illatos szénára. Éjszaka irtózatosszerű vihar keletkezett. A villám sűrűn csapott le a környéken. Achim Gábor fiatal felesége indítványozta férjének, mennének be a vihar elől a házba, a földműves azonban jobbnak látta, ha a csürben maradnak. A villám később becsapott a csürbe és a házaspárt halálra sújtotta. A gazdasági épületek s a szomszédos lakóház porig leégett. Achim Gábornak csak a feje maradt épen, teste szénnégegett, ugyszintén az asszony holtteste is.

HISZTERIKUS GÖRCSSÖKBEN VERGŐDIK MUSI LIZETTA. A HAZASSÁGTÖRÉSI DRÁMA ELŐIDÉZŐJE. *Bucuresti.* A vizsgálóbíró tegnap akarta szembesíteni a gyilkos Musi ügyvédet házasságtörő feleségével, Lizettával s aztán a két asszonyt egymással. Meg is idézték a dráma két hősnőjét. Musi ügyvédet pedig elővezették a vacaresti fogházból, ahol letartóztatásban van. Mialatt azonban a vizsgálóbíró felolvasta Musi ügyvéd előtt a felesége bűnbeismerő vallomását s megkezdte a megölt *Livianu* feleségének kihallgatását, Musi Lizetta hisztériás zokogások közepette többször egymás után elájult. Úgyhogy a törvénszékű orvosnak kellett folyton élesztgetnie. De annyira nem lehetett lelket verni belé, hogy a szembesítésre gondolni lehetett volna. Musi Lizettát rokonai ölkében cipelték ki az igazságügyi palotából.

Zürichi zárlat. Párizs 19.45 háromnegyed London 21.51 háromnegyed, Newyork 23.37 Brüsszel 73.67 fél, Milánó 23, Amszterdam 239.85 Berlin 174.90, Bécs — schilling 81.85, Prága 15.21 Varsó 82.70, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Jól sikerült vakbélműtéten esett keresztül Tökés Anna. *Budapestről jelentik:* Tökés Annán, a kiváló színművésznőn kedd éjszaka Ádám professzor súlyos vakbélműtétet végzett. Az operáció kitűnően sikerült.

JELENTKEZETT-E MÁR PÁRIZSI UTUNKHA? Ha nem, még ma jelentse be részvételét.

Megnyit Bucurestiben a borhét. *Bucuresti-ből jelentik:* Mihail Negura földművelésügyi miniszter jelenlétében a bucaresti „Arta”-teremben megnyit a „Borhét”. A megnyitó alkalmával az első beszédet I. C. Ionescu, a földművelésügyi minisztérium szőlészeti igazgatója mondta, aki a Borhét fontosságára utalt, majd pedig Negura miniszter emelkedett szólásra és hangsúlyozta a szőlősgazdák által kifejtett munka jelentőségét. A beszédek után borkóstoló következett.

Gyümölcs-tárolók Bucarestben és Clujon. Bucarestből jelentik: Egy csehszlovák gazdasági érdekelttség megbízásából küldöttség látogatta meg az ország fontosabb gyümölcs-termelő vidékeit. Ez a bizottság két nagy gyümölcs-tároló felállításának lehetőségét tanulmányozta. Az ország két jelentősebb gyümölcs-fogyasztó központjában akarnak ilyen tárolókat felállítani. A tervek szerint az egyik tárolót Bucarestben, a másikat pedig Clujon létesítik. Egy tároló ezer vasuti kocsi befogadóképességű lenne és a legmodernebb hűtőberendezéssel látnák el, amely a könnyen romló gyümölcsök hosszú ideig való tárolását tenné lehetővé. Ha ez a terv megvalósulna, Aradeal gyümölcs-termelői sokkal jobban tudnák értékesíteni termékeiket, mint eddig. A tárolók létesítése különösen a külföldre szállítás lehetőségeit fogja megkönnyíteni.

Súlyos büntetést rótt ki az osztrák törvényszék a nemzeti szocialista per vádlottaira. Bécsből jelentik: Most tárgyalta a bécsi törvényszék Wojtsek mérnök és két társa perét. A mérnököt több bombamerénylet előkészítésével és hazaárulással vádolták. A vád szerint Wojtsek a nemzeti szocializmus szolgálatában állottak és erőszakkal akarták megváltoztatni az osztrák államformát.

Kedd délután meghozták az ítéletet. Wojtsek Frigyes 12 évi súlyos börtönre, 17 ezer schilling pénzbüntetés megfizetésére és az ország terület-pénzbüntetés megfizetésére s az ország területéről való kitiltásra ítélték. Haslinger Antal vádlott-társát egyévi könnyű börtönbüntetésre, másik vádlott-társát, Kollár Miksát öt évi súlyos börtönre ítélték. Wojtsek védője és Kollár fellebbezett az ítélet ellen.

FELTÖRTEK ÉS KIRABOLTAK EGY TEMPLOMOT. Satumare. Saját tud. A satumaremegeyi Cicarlaui községben ismeretlen tettesek feltörték és kirabolták a görög katolikus templomot. Az elvetemült betörők éjszaka felfeszítették az ajtókat, feltörték a szegények perselyét és az oltárokat is megkopasztották. Magukkal vitték a kegyeseket is. A betörést az egyházi fedezte fel, amikor a hajnali harangszót ment elkongatni. Értesítette a csendőrséget, akik nyomoznak a betörők kézrekerítése érdekében.

A véletlen tűzpróbája Amerika arany-páncélpincéjében. Newyorkból jelentik: Taylor Ross Nelly asszony, az Egyesült Államok pénzügyi igazgatója, ünnepélyesen megnyitotta a pénzverde san-franciscói arany-páncélpincéjét. A sziklába vajt hatalmas páncélerődöt, melyben ötszázmillió dollár értékű aranyat tartanak, a világ legtekélyesebb riasztókészülékkel védik, melyeknek mikrofonjai a legcsekélyebb zajra azonnal felverik a rendőrség, hadserég és a haditengerészet közeli kaszárnyáit. A berendezés kiállította a megnyitási ünnepen a véletlen tűzpróbáját. Valaki elnézésből megérintett egy rejtett vezetékkel, mire a nehéz acélkapuk önműködően bezárultak. Vészharangok kondulása, villamos kürtök és szirénák bugása fülsiketítő zajt csapott és rendőrök, katonák, tengerészek csapatai rohantak az ostromlott várra változott páncélerődbe, ahol csak nagynehezen sikerült a rendet helyreállítani.

* Ki ismeri ezt a salátamártást tojás nélkül? Összekeverünk 3 evőkanál Sphinx ételolajat másfél evőkanál citromlével és kiegészítjük a mártást apróra vágott petrezselyemmel, snidling és egyéb fűszerező zöldeggel. Ehhez jön egy késhegynyi só. Ezt az izletes mártást tetszés szerint a következő hozzávalókkal lehet variálni. Így pld. kevés mustárpor, majorán, paprika, paradicsomlé, savanyu tejjel vagy fehér bor hozzáadásával. A Sphinx-ételolajat és citromlevet egy tojássárgájához és egy egész tojáshoz is lehet keverni. Eközben a Sphinx-olaj a legfontosabb, mert ez adja meg minden ételnek azt a finom zamatot.

BERBÉCSLÁBBAL VERTE KI A HUSVIZSGÁLÓT EGY KARDOS HENTESNÉ A MÉSÁRSZÉKBŐL. *Mercurea-Ciuc. Saját tud.* Mandel Róza dítráuhodosai mészáros felesége, érdekes és szokatlan módon követelt el hatósági közeg elleni „erőszakot”. Két évvel ezelőtt a szokásos húsvizsgálat megejtésére bement a mészárszékekbe. Musă Dumitru hatósági húsvizsgáló. A vizsgálat során olyan húst is talált, amely nem volt lebélyegezve és így nyilván az ellenőrzés kijátszásával került a mészárszékekbe. Amikor a húsvizsgáló jegyzőkönyvet akart felvenni, Mandel Róza felragadott egy berbécszlábat és azzal kergette ki a húsvizsgálót a mészárszékéből. A törvényszék egyhónapi elzárással és ötszáz lei pénzbüntetéssel sújtotta a harcias hentesnét.

Vasúti kórház a Banatban. Timisoara. Saját tud. A vasútigazgatóság a minisztertanács határozata alapján, amint az köztudomású, három palotát kapott Timisoarán. Ezek a paloták a Victoria-bank szanálása folytán a pénzügyminisztérium tulajdonát képezték. A vasút most döntött aziránt, hogy milyen rendeltetésű lesz az egyes palotáknak. Sendrea Eugént, a jogügyi osztály vezetőjét táviratilag Bucarestbe rendelték s a vezérigazgatóságtól utasításokat kapott az épületekre vonatkozólag. Ezek szerint az az épület, amelyben a vasútigazgatóság különböző hivatalai vannak elhelyezve, vasúti orvosi rendelő és kórház céljaira alakítják át. A palota méreteit figyelembe véve bizonyos, hogy az új vasúti kórház nagyarányú lesz. A jelenlegi vasúti igazgatósági palota tulajdonképpen három bérpalotából áll — annakidején ugyanis lakáscélokra készült. Tizenegy lakás ki is van adva magánfeleknek és a jogügyi osztály augusztus elsejére valamennyinek felmondott. Az igazgatóságot a belvárosban az úgynevezett Löffler-palota középső épületében helyezik el, amely szintén a vasúté s oda kerül a jogügyi osztály is, hogy ne legyen nagyon távol a bíróságtól. A vasút egyes ügyosztályait pedig abba az épületbe helyezik át, amely a nagypályaudvarral szemben áll s amelyben jelenleg a Terminus-szálló és kávéház van. Az utóbbi tulajdonosa bejelentette, hogy pert indít a vasút ellen, mert a nemzeti bankkal annakidején kötött szerződése szerint 1939-ig maradhat az épületben. A vasúti vezérigazgatóság azonban azt a nézetet vallja, hogy ezt az előbbi szerződést nem kell respektálni. A Löffler-palota két bérlője, a Weisz- és a Schenker-cég is perelnek. A vasút azonban részint augusztus 1-én, részint pedig szeptember 1-én — erre az időre szól a kávéháznak és szállodának adott felmondás — megkezdi a hivatalok átköltöztetését.

* A létért való küzdelemben hathatós segítségére van a dolgozó egyének egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggelenként éhgyomorral bevéve azért, mert ez gyorsan szabályozza a szellemi és testi munkaképességre oly igen fontos bélműködést és anyagcserét. Az orvosok ajánlják.

Kinevezték az érettségiztető bizottságok tagjait!

Bucuresti. Saját tud. Kinevezték az érettségiztető bizottságok tagjait, akik a következők:

16. sz. bizottság, Brasov: Mesota liceum, elnök: Dragomir Silviu, cluji egyetemi tanár.

17. sz. bizottság Odorheiu, elnök: Giuglea cluji egyetemi tanár.

26. sz. bizottság Cluj, Baritiu liceum, elnök: Stanciu Victor, cluji egyetemi tanár.

27. sz. bizottság Cluj, Reg. Maria liceum, elnök Borza cluji egyetemi tanár.

28. sz. bizottság Cluj, Prileana liceum, elnök: Bratu Gh. cluji egyetemi tanár.

29. sz. bizottság, Targu-Mures, elnök: Vianu T. bucuresti egyetemi tanár.

30. sz. bizottság Turda, elnök Ghibu cluji egyetemi tanár.

31. sz. bizottság: Blaj, elnök: Ghidonescu cluji egyetemi tanár.

32. sz. bizottság: Sibiu, elnök: Erbellian bucuresti egyetemi tanár.

33. sz. bizottság: Deva, elnök: Gradinescu cluji egyetemi tanár.

47. sz. bizottság: Oradea, Gojdu liceum, elnök: Ionescu cluji egyetemi tanár.

48. sz. bizottság: Oradea, Oltea Doamna liceum, elnök: Lupas cluji egyetemi tanár.

50. sz. bizottság: Timisoara, elnök: Candrea bucuresti egyetemi tanár.

51. sz. bizottság: Timisoara, Carmen Sylva liceum, elnök: Badarau Eug. bucuresti egyetemi tanár.

52. sz. bizottság: Arad, elnök: Savul lasli egyetemi tanár.

A timisoarai kereskedelmi liceum elnöke Opreacu cluji kereskedelmi akadémiai tanár, míg a cluji kereskedelmi liceum elnöke Iuga cluji kereskedelmi akadémiai tanár.

Agyalult módon kieszt csikóbőr-csempészést leplezték le a hatóságok

Satumare. Saját tud. Amióta a kormány eltiltotta a csikóbőr kivitelét, óriási arányokat öltött a csempészség. A megzavart gazdaság könnyű módját kereső egyének a legagyafurább ötletekkel próbálják a törvényes rendelkezéseket kijátszani. A csikóbőr, különösen a kiviteli tilalom óta, külföldön jólfizetett cikk, a kockázat tehát indokolt. A maramuresi hatóságok még be sem fejezték a nagyszabású bőrcsempészség ügyében a nyomozást, amikor

a satumarei vámfőnökség újabb érdekes ügyben kezdte meg a vizsgálatot.

Drágos Voda határállomásra Aradon feladott tengerirakomány futott be. egy Pop Nicolae nevű drágosvodai kereskedőhöz címezve. Az állomási rendőrség egyik tagja észrevette, hogy a tengeri között csikóbőr van elrejtve.

Értesítette a vámfőnököt, mire bizottság előtt feltörték a leolmozott kocsiakat. A felforgatott kukorica alól

700 kiló nyers csikóbőr került elő, mintegy hétszáz ezer lei értékben.

Megállapították, hogy Pop Nicolae nevű egyén nem lakik a környéken, tehát a szállítmányt hamis névre címezték. A nyomozást kiterjesztik Aradra is, mivel a vámszolgálatok feltevése szerint

a csikóbőrök elhelyezése az aradi rakodónál csak a vasuti alkalmazottak bekegyezésével történhetett meg.

A bőrt a rendszerint éjjel a Tisan keresztül csempézik át Csehszlovákiába, ahonnan tovább viszik Németország felé. A fegyverkezési íz miatt külföldön tiszszereésre emelkedett a csikóbőr ára. Egy szállítmány sikeres átcsempészése biztos gazdagodást jelent a vállalkozó-

A dán trónörökös-pár a párizsi világiállításán.

Frigyes dán trónörökös és Ingrid főhercegnő megtekintették a párizsi világiállítást, ahol a köztársasági elnök és a párizsi polgármester fogadták. Képünkön a dán kiállítási párt vezetői és a dán trónörökös-pár közötti találkozásról készült a dán trónörökös-pár között.

A fegyverkezési verseny hatása a fémpiacokon

Londonból jelentik: Az általános fegyverkezési verseny most már a világ valamennyi fémpiacán állandósítja az áremelkedést. A londoni fémfőzsdén elért rézárak magasabbak, mint 1930 március óta valaha, a mostaninál nagyobb horgany- és ólomárakat pedig 1929 óta nem jegyeztek. Vannak napok, amelyeken húszezer tonna cserél gazdát ebből a három fémből, amire szintén nagyon régen nem volt példa. New Yorkban az ólom ára tonnánként hat dollárral emelkedett. A newyorki exportréz ára már magasabb a bel-földi áránál.

Ujabb családi dráma a fővárosban

A becsületében meggyalázott férj revolverrel akart elégtételt venni magának és lelőtte felesége csábitóját

Bucuresti. Saját tud. Kedden délután újabb szerelmi dráma játszódott le a fővárosban. Tonegaru ügyvéd lelőtte Stravolca nevű kartársát.

A dráma délután egy órakor történt a Cladierea Româneasca épületében, a félemeleten, a személyfelvonó előtt. Tonegaru az utcán vette üldözőbe Stravolcát. Az ügyvéd felrohant a lépcsőkre, ott azonban utólrta üldözője s három lövést adott le rá. Stravolca sebesülése ellenére is felvette a harcot támadójával, mire az a revolver agyával kezdte ütlegelni. Stravolca végül is erőfőntül összeesett.

Tonegaru ezután lerohant az utcára és bérkocsiba ült, de elfogták és a rendőrségre vitték. Az ügyvéd kihallgatása alkalmával a következőket mondta:

— Stravolcával régi viszályunk volt. Megrabolta házam becsületét. Egyszer elvertem a törvényszéken is. Azt hittem, hogy a történet után megfontoltabban fog viselkedni. Most sem állott szándékomban megölni, csak meg akartam félemlíteni. Üldözés közben az a benyomásom támadt, hogy zsebemből revolvert akar előrántani. Erre rávettem magam s néhány ütést mértem rá revolverem agyával. Nem tudom hogyan, de akaratom ellenére sült el a revolver.

Utólag kiderült az is, hogy Tonegaru azért ugrott az utcán bérkocsiba, mert meglicseléstől tartott.

Stravolcát kórházba szállították s ott műtétnek vetették alá. Mielőtt a műtőasztalra fektették volna, papirt és tollat kért és végrendeletet készített és vallomást tett a hatóságok kiküldöttje előtt is:

— Tonegaru rég gyűlölt engem — mondotta a vallatóközegnek, — mert feleségének a valóperén én voltam az asszony ügyvédje s azt hitte, hogy a válás oka én voltam.

Tonegaru hat hónappal ezelőtt újból megházasodott s nem messze lakik a Calea Victoriei uti palotától, ahol a dráma lejátszódott. A fiatal asszony lakása erkélyéről végignézte a jelenetet, amint az ura üldözőbe vette ellenségét s aztán véresen, a komizártól vezetve, távozott az épülethől.

OSTAZUTAN VEGE A BORBANTALMAKNAK!

Az emberek milliói gyógyultak ki borbántalmaikból gyorsan és könnyen, a Cadum-kenőcs használata folytán. Pattanások, rovarcsípések, karcolások, irritációk szinte varázsszóra tűnnek el! A Cadum-kenőcs nélkülözhetetlen a kiütések, sömör, pörösenés kezelésénél. Jó ha állandóan kéznél tart egy doboz Cadum-kenőcsöt.

Kerjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

SPORT

A Magyar Labdarugó Szövetség kapitányának elismerő nyilatkozata a román sport fejlődéséről

Budapest. Saját tud. A vasárnapi Ujpest-Venus mérkőzés után kiküldött tudósítónknak alkalmá volt beszélgetést folytatni dr. Dietz Károllyal, a Magyar Labdarugó Szövetség kapitányával (a budapesti államrendőrség egykori főkapitányával), aki a román labdarugó-sport fejlődéséről és a mérkőzés benyomásairól munkatársunk előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A román labdarugó-sport legfontosabb célkitűzése volt az elmúlt évben biztosítani Románia részvételét a Középeurópai Kupa küzdelmeiben. Ennek a célnak a szolgálatában került sor többek közt az őszi magyar-román válogatott mérkőzésre is Bucurestiben, amely, — bár ha a román csapat nehéz küzdelem után vesztesként hagyta el a pályát, — jó bizonyítványt szerzett a román labdarugó-sportnak.

— En a magam részéről már akkor úgy nyilatkoztam, hogy a román labdarugó-sport fejlődése elérte azt a fokot, amely őt a Kupa küzdelmeire kvalifikálja. Valóban rövidesen meg is történt a résztvevők Románia javára szóló döntése, melynek folytán az idén első ízben vehetett részt a Venus, mint Románia bajnokcsapata a kupaküzdelemben. Az első próbálkozás nem hozta meg a Románia részéről várt eredményt, de azért a Venus szereplését nem lehet sikertelennek minősíteni.

— A csapat fair játékával, küzdőképességével, szép stílusával tetszést aratott és bizonysgot tett róla, hogy a román labdarugó-sport a legjobbak közé fejlődött. En úgy láttam, hogy a Venus játékfelfogása az olaszokéhoz áll a legközelebb, mert úgy látszik, az felel meg a legjobban a játékosok temperamentumának. Alkalmam nyílt Albu személyében megbízható, jól küzdő, kemény hátvédet és Ploesteanu személyében kitérő, gyors szélsőt megismerni. A nevezeteken kívül nekem még a román kapus, Jordachscu, aztán Feraru, Bodola és az itteniek véleményével szemben Gain középfedezet tet-

szett. Ha az utóbbi nagyobb tudóval és szízzel rendelkeznek, extraklasszisu játékos válhatna belőle, mert technikája már is kiváló és fejlődésben is elsőrendűt nyújt.

— Balszerencsés körülmény, hogy a Venus éppen az Ujpesttel került össze az előmérkőzésben, amely a magyar bajnokságról lemaradván, teljes erővel a középeurópai kupára készült fel és tip-top kondícióban indult a küzdelembe. Az Ujpest egyike a legjobb kupacsapatoknak, hiszen egyszer már meg is nyerte ezt a szép trófeát. A kupaküzdelemben a játék jellegének talán még fontosabb szerepe volt a technikánál és az Ujpest ezen a téren mindig nagyot tudott produkálni. Ettől az Ujpesttől nem volt szögyen a Venusnak vereséget szenvednie. Az Ujpestet én mai formájában az idej középeurópai kupaküzdelmek egyik esélyes csapatának tartom.

Joe Louis legyőzte Braddockot

(Csikágó.) Keleteurópai időszámítás szerint ma hajnali 4 órakor Csikágóban óriási érdeklődés mellett mérkőzött a néger Joe Louis és Braddock nehézsúlyú boxvilágbajnok. A nyolcadik menet 10. másodpercében a néger óriás knocautolta a teljesen kimerült Braddockot, aki ájultan került el a porondon.

Londonból jelentik: Schmelling kijelentette, hogy a világbajnoki mérkőzések során Luis és Braddock nem jöhetnek számításba, Luis azért nem, mert már egyszer kiütötték és Braddock pedig a világbajnoki címért vivandó mérkőzését megútrált.

Román győzelmek a nemzetközi teniszbajnokságon. Bucurestiből jelentik: A nemzetközi teniszbajnokságon két döntőt játszottak tegnap. Mindkettő román győzelemmel hozott. Vegyespáros: Bereczki, Schmidt—Walter osztrák, Stingl cseh 7:5, 3:6, 6:3. Férfi páros: Schmidt, Caralulis—Lund német, Rado olasz 6:2, 6:3, 6:4.

Negyedszer nyerte Csáklány Románia pentatlonbajnokságát. Bucurestiből jelentik: Románia 1927 évi pentatlon-bajnokságát nyolc indulóval rendezték meg a fővárosban. Győzött Csáklány (Venus) 3026 ponttal (eztallal negyedszer). 2. Höckl (CA Rékas) 2707 p. 3. Ionescu Crum (Astra Braşov) 2658 p. Csáklány eredményei: távol 677 cm., gerely 53.80 m., 200 m. 23.9 mp., diszkosz 35.46 m., 1500 m. 5 perc 05.6 mp.

CSÜTÖRTÖKÖN: BRATISLAVA—CAO REVANS. Oradea. Saját tud. Csütörtökön délután 7 órai kezdettel a Károly-pályán a CAO ismét vendégül látja a pozsonyi Bratislava együttesét, amelytől hétfőn 4:2 arányú vereséget szenvedett. Ezttal összeszokott csapattal állanak ki az atléták és remélik, hogy sikerül revansot venni. A küzdelem mindenesetre változatosnak és izgalmasnak ígérkezik.

A Kolping kirándulása Stana de Valera. A Kolping turista szakosztálya július hó 4-én kirándulást rendez a fenyvesek birodalmának legfestőibb helyére, Stana de Valera. A kirándulás rendezősege kényelmes autókamionokat bocsát a résztvevők rendelkezésére, az ut egy részét pedig iparvasuton teszik meg. Indulás július 4-én, vasárnap reggel a nagypiacéri Sörarsnok elől. Résztvételi díj: tagoknak 110 lei, vendégeknek 120 lei. Jelentkezni lehet a Központi Katolikus Legényegylet Aleaxndri-utca 13. szám alatt székházában, vagy Peryész Istvánnál (Regel-Ferdinand-ut 13). Telefon 843.

Figyelem!

Figyelem!

Ne mulassza el a világhírű 1937-es típusu

MERCEDES-BENZ

automobilok és teherautók

4, 6 és 8 hengeres benzin vagy Dieselmotoros elsőrangú kiviteléről meggyőződést szerezni, melyek versenyképes árban és előnyös feltételek mellett beszerezhetők

a DAIMLER-BENZ művek gyári képviselőjénél:

az N. B. PERRY automobilvállalatnál

CLUJ, Regina Maria utca 53.

